

رویه قضائی

نسبت به تصمیم هیئت عمومی دیوانعالی تمیز راجع برد عرضحال بعنوان

عدم رفع نواقص

موضوع مزبور قابل رسیدگی ماهوی نیست، و این رای در اطراف و جهات دعوی است نه در ماهیت بنابراین قرار محکمه استیناف نقض و خود صالح برای رسیدگی است. محکمه استیناف در مرتبه دوم چنین رای داده است که: «استناد دیوانعالی تمیز بر نقض قرار اینست که (رای محکمه بدایت در اطراف دعوی بوده نه در ماهیت امر که بموجب ماده ۲۳۷ قانون آزمایش همان قرار رد - عرضحال است) در صورتی که اولاً قرار رد عرض حال موارد مبینه دارد که منطبق با مورد رای محکمه بدایت نیست ثانیاً رای برد دعوی در حقیقت حکم به بیحقی او بوده و باید مخارج استیناف حکم گرفته شود نه قرار بنا بر این بطوری که در قرار سابق محکمه استیناف ذکر شده عرضحال ناقص تشخیص شده و رد می شود»

هیئت عمومی دیوانعالی تمیز در حکم شماره

۱۸۱۳۶۳۰ مورخ ۱۲/۱۲/۱۳۱۶ قرار مزبور را باین استدلال نقض کرده است

«هر چند رای صادر از محکمه بدایت چنان که محکمه استیناف اشعار نمود رد عرضحال نبوده بلکه قرار رد دعوی و اسقاط آن بلحاظ اقامه همان دعوی سابقاً و صدور حکم و قطعیت آن می باشد ولی رای مزبور بموجب ماده ۲۳۷ قانون آزمایش و ماده ۸ قانون تسریع محاکمات قرار اسقاط دعوی است و حکم در اصل و ماهیت دعوی نیست و با این حال تأدیه هزینه قرار در پذیرفتن عرض حال استینافی کافی بوده و بنا بر این قرار مورد استدعای تمیز با تفتاق آراء نقض می گردد»

بموجب ماده ۲۳۷ قانون آزمایش رای محکمه در صورتی که کاتبه راجع بماهیت دعوی باشد (حکم) و در صورتی که راجع ببعضی مسائل باشد که در حین رسیدگی بدعوی حادث و مطرح می شود (قرار) نامیده میشود بموجب ماده ۸ قانون تسریع یکی از قرار های قابل استیناف و تمیز قرار اسقاط دعوی است که از مصادیق برجسته ماده ۲۳۷ (در مورد رای محکمه راجع بمسائلی که در حین دعوی حادث می شود) میباشد بموجب این دو ماده هر گاه مستند دفاع مدعی - علیه مثلاً حکم سابق محکمه در موضوع دعوی لاحق باشد که بر علیه مدعی صادر شده محکمه قرار اسقاط دعوی لاحق را میدهد و این قرار رای در ماهیت دعوی نیست که بتوان آنرا حکم شناخت و عوارض حکمیه را بر آن بار کرد بنا بر این در استیناف از این قرار باید مقررات راجع بمعتبر قرار را رعایت کرد

در موضوع دعوائی که محکمه حقوق با استناد حکم سابق محکمه که مدعی علیه ارائه داده رای برد دعوی مدعی صادر کرده و از رای مزبور استیناف خواسته شده محکمه استیناف بعنوان آنکه مخارج تمیز استینافی باید در نصاب حکم باشد نه قرار بمستأنف اخطار رفع نواقص کرده و بواسطه عدم رفع نقض عرض حال او را رد کرده است

دیوانعالی تمیز حکم مزبور را باین عنوان نقض نموده که: «رای محکمه بدعوی اینست «چون سابقاً محکمه در این باب رسیدگی و حکم صادر نموده دیگر